

Σχολική εφημερίδα
2022

Στ'2 11ο

✿ Απρίλιος ✿

Η λέξη Απρίλιος ετυμολογείται από το λατινικό *Aprillis*, από το ρήμα *aperire*, που σημαίνει «ανοίγω». Είναι ο μήνας κατά τον οποίο ο καιρός «ανοίγει» και έρχεται η Άνοιξη, όπως σημειώνεται στο Μέγα Συναξαριστή. Ο Απρίλιος μέχρι την εποχή του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Ιουλίου Καίσαρα περιελάμβανε 29 ημέρες και από τότε 30. Το 65 μ. Χ. ο Νέρων προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να μετονομάσει τον Απρίλιο σε Νερώνιο σε ανάμνηση της σωτηρίας του μετά από μια αποτυχημένη απόπειρα δολοφονίας του στην οποία συμμετείχε και ο δάσκαλός του Σενέκας, που τελικά αυτοκτόνησε για να αποφύγει τον εξευτελισμό.

Πολλές, πάντως, ήταν οι γιορτές των αρχαίων Ρωμαίων οι οποίες ήταν αφιερωμένες σε διάφορους θεούς τους, όπως στην Αφροδίτη και τον Απόλλωνα (την 1η Απριλίου), στην Κυβέλη (τα Μεγαλήσια από τις 4 έως τις 10 Απριλίου), ενώ στις 22 Απριλίου γιορτάζονταν (με ανάλογες κρασοκατανύξεις) τα *Vinalia priora*, οι πρώτες γιορτές κρασιού του έτους. Στα τέλη του μήνα ξεκινούσαν επίσης και τα *Floralia*, τα Ρωμαϊκά Ανθεστήρια, προς τιμήν της θεάς της βλάστησης και της Άνοιξης, της *Flora*.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Η Μεγάλη Εβδομάδα αρχίζει από την Κυριακή των Βαΐων το βράδυ, οπότε τελείται η ακολουθία του νυμφίου και τελειώνει το Μεγάλο Σάββατο. Ονομάζεται Μεγάλη από την ανάμνηση των γεγονότων που διαδραματίζονται κατά τη διάρκεια αυτής.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ

Εορτάζεται η ανάμνηση της θριαμβευτικής εισόδου του Ιησού Χριστού στα Ιεροσόλυμα όπου τον υποδέχθηκαν κρατώντας βάρια και ζητωκραύγαζαν ' Ωσαννά, ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου'.

ΜΕΓΑΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Ιωσήφ του Πάγκαλου και στην άκαρπη συκιά, που την καταράστηκε ο Χριστός και ξεράθηκε με ένα του λόγο. Το βράδυ ψέλνονται τα τροπάρια ' Ίδού ο Νυμφίος έρχεται' και ' τον Νυμφώνα σου βλέπω'.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ

Είναι αφιερωμένη στη καταγγελία του Ιησού κατά των αρχηγών του Ισραήλ και αφετέρου στην παραβολή των δέκα παρθένων. Το βράδυ ψάλλεται ο όρθρος που είναι αφιερωμένος στην αμαρτωλή γυναίκα που μετανιωμένη άλειψε τα πόδια του Κυρίου με μύρο και ψάλλεται ένα από τα πιο γνωστά και δημοφιλή τροπάρια, εκείνο της Κασσιανής.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Το απόγευμα γίνεται η ακολουθία του ευχελαίου και η τελετή του Νιπτήρος. Οόρθρος αναφέρεται σε τέσσερα γεγονότα. Α) τον Ιερό Νιπτήρα, το πλύσιμο δηλαδή των ποδιών των μαθητών από το Χριστό, β) τον Μυστικό Δείπνο γ) την προσευχή του Κυρίου στο Όρος των Ελαιών και δ) την προδοσία του Ιούδα.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

Εορτάζεται ο Μυστικός Δείπνος του Ιησού Χριστού με τους Δώδεκα Αποστόλους. Το βράδυ τελείται ο όρθρος στον οποίον αναπαρίσταται το Θείο Δράμα της Σταύρωσης και διαβάζονται τα Δώδεκα Ευαγγέλια που περιγράφουν τα γεγονότα από τη σύλληψη έως και την ταφή του Χριστού.

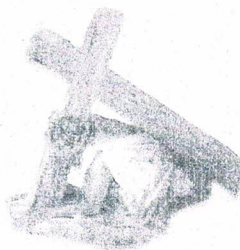
ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Είναι μέρα απόλυτου πένθους, απόλυτης αργίας και νηστείας για τη Χριστιανοσύνη. Από τα ξημερώματα ετοιμάζεται ο επιτάφιος. Το μεσημέρι της ίδιας μέρας ο Χριστός αποκαθλώνεται και τοποθετείται στον επιτάφιο, όπου το βράδυ θα ψαλεί ο επιτάφιος θρήνος και θα γίνει η περιφορά του.

ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

Είναι αφιερωμένο στην Ταφή και στην κάθοδο του Χριστού στον Άδη. Το πρωί εορτάζεται στην εκκλησία η πρώτη Ανάσταση. Τα μεσάνυχτα του Μεγάλου Σαββάτου προς Κυριακή εορτάζεται η Ανάσταση του Χριστού όπου ψάλλεται το Χριστός Ανέστη. Είναι το μόνο Σάββατο του χρόνου όπου νηστεύεται το λάδι, γι' αυτό ονομάζεται 'αλάδωτο Σάββατο'.

Πάσχα

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης.

Η πένθιμη ατμόσφαιρα της Μεγάλης Εβδομάδας και η χαρά που τη διαδέχεται το βράδυ της Ανάστασης δεν βιώνονται με την ίδια κατάνυξη και τον ίδιο ενθουσιασμό από ολόκληρο το Χριστιανικό κόσμο. Η Ορθόδοξη Εκκλησία δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ανάσταση του Κυρίου, ενώ η Δυτική στο θρήνο για το θάνατό του.

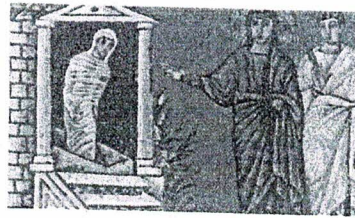
Τους πρώτους μετά Χριστόν αιώνες, οι εορτασμοί της Μεγάλης Εβδομάδας και του Πάσχα δεν υπήρχαν, καθώς οι Χριστιανοί ήταν μια διωκόμενη μειονότητα. Όλα άλλαξαν τις ημέρες του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Μεγάλου και οι πρώτες λειτουργίες της Μεγάλης Εβδομάδας ξεκίνησαν στην Ιερουσαλήμ.

Κόκκινα αυγά

Κάθε Πάσχα, σε όλη την Ελλάδα, την μεγάλη Πέμπτη βάφουμε κόκκινα τα αυγά. Υπάρχουν πολλοί θρύλοι που αιτιολογούν το έθιμο των κόκκινων αυγών. Ο επικρατέστερος θρύλος πως όταν μια χωρική άκουσε το μεγάλο νέο ότι αναστήθηκε ο Χριστός, δεν το πίστεψε και είπε: «Όταν τα αυγά που κρατώ γίνουν κόκκινα, τότε θα αναστηθεί και ο Χριστός». Τα αυγά που κρατούσε κοκκίνισαν αμέσως!

Ένας ακόμα θρύλος είναι πως βάφουμε κόκκινα τα αυγά για να συμβολίσουμε το αίμα του Χριστού. Το αυγό με τη σειρά του συμβολίζει τον κλειστό τάφο του Ιησού, που επειδή έκρυβε μέσα του τον θεάνθρωπο σαν τσόφλι και αναστήθηκε ο Ιησούς.

Ο Λάζαρος

Το 'Λαζαροσάββατο', το Σάββατο πριν από τη Μεγάλη Βδομάδα ο λαός γιορτάζει την 'Εγερση' του φίλου του Χριστού. Σε πολλά μέρη της χώρας μας για να απεικονίσουν την Ανάσταση του Λαζάρου, να συμβολίσουν δηλαδή τη Νίκη του Χριστού απέναντι στο θάνατο, αλλά παράλληλα και για να υποδηλώσουν την ανάσταση της φύσης, έφτιαχναν ένα ομοίωμα του Λαζάρου. Την παραμονή της γιορτής την πρώτη Λαμπρή, τα παιδιά κρατώντας το 'Λάζαρο', έκαναν τους αγερμούς τους. Γύριζαν στα σπίτια και τραγουδούσαν τα 'λαζαρικά', για να διηγηθούν την ιστορία του αναστημένου φίλου του Χριστού και να πουν τα παινήματα στους νοικοκυραίους.

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Η πένθιμη ατμόσφαιρα της Μεγάλης Εβδομάδας και η χαρά που τη διαδέχεται το βράδυ της Ανάστασης δεν βιώνονται με την ίδια κατάνυξη και τον ίδιο ενθουσιασμό από ολόκληρο το Χριστιανικό κόσμο. Η Ορθόδοξη Εκκλησία δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ανάσταση του Κυρίου, ενώ η Δυτική στο θρήνο για το θάνατό του. Η ορθόδοξη θεώρηση για την Ανάσταση συμπυκνώνεται στον ύμνο:

Χριστός Ανέστη εκ νεκρών
θανάτω θάνατον πατήσας και
τους εν τοις μνήμασι ζωήν
χαρισάμενος!

Τους πρώτους μετά Χριστόν αιώνες, οι εορτασμοί της Μεγάλης Εβδομάδας και του Πάσχα δεν υπήρχαν, καθώς οι Χριστιανοί ήταν μια διωκόμενη μειονότητα. Όλα άλλαξαν τις ημέρες του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Μεγάλου και οι πρώτες λειτουργίες της Μεγάλης Εβδομάδας ξεκίνησαν στην Ιερουσαλήμ. Το Χριστιανικό Πάσχα πιστεύεται ότι έχει τις ρίζες του στο Εβραϊκό Πεσάχ. Το Πεσάχ ήταν η πρώτη από τις τρεις ετήσιες μεγάλες εορτές των Ισραηλινών, η οποία γιορταζόταν στις αρχές της Άνοιξης. Η λέξη Πάσχα είναι ελληνοποιημένη απόδοση του Πεσάχ και σημαίνει Διάβαση. Οι Εβραίοι γιορτάζουν τη διάβασή τους από την Ερυθρά θάλασσα και την απελευθέρωσή τους από τη φαραωνική δουλεία. Οι Χριστιανοί γιορτάζουν το Πάσχα, την Ανάσταση του Χριστού και την απελευθέρωσή τους από την αμαρτία και το θάνατο. Ο Χριστιανισμός πήρε το Πάσχα από τους Εβραίους και του έδωσε νέο νόημα.

Η Ανάσταση

Ξημερώματα του Μ. Σαββάτου οι εκκλησίες στολίζονται με δαφνόφυλλα και ο ιερέας τα σκορπίζει μόλις πει 'Ανάστα ο Θεός κρίναι την γην'. Μετά την εκκλησία η νοικοκυρά ζυμώνει την κουλουρα της Λαμπρής και ο άντρας αναλαμβάνει το σφάξιμο του αρνιού. Το βράδυ του Μ. Σαββάτου λίγο πριν χτυπήσουν οι καμπάνες για την εκκλησία οι άνθρωποι παίρνουν τις λαμπάδες τους για να τις ανάψουν με το Άγιο Φως και πηγαίνουν να παρακολουθήσουν την λειτουργία της Ανάστασης. Γυρίζοντας από την Ανάσταση σταυρώνουν με το Άγιο Φως το πάνω μέρος της εξώπορτας. Το μεσημέρι της Κυριακής του Πάσχα γίνεται η Δεύτερη Ανάσταση, 'η Αγάπη'. Για την αγάπη σταυρώθηκε ο Χριστός, γι' αυτό και το Ευαγγέλιο διαβάζεται σε δώδεκα γλώσσες, συμβολίζοντας την ενότητα των εθνών. Μετά την Αγάπη, στον περίβολο του ναού, στήνεται χορός, με πρώτο-πρώτο τον παπά και μετά τους πιστούς κατά σειρά ηλικίας.

Η κυρά Σαρακοστή

Σαράντα μέρες κράταγε η νηστεία πριν το Πάσχα. Τόσες νήστεψε και ο Χριστός στην έρημο. Τις τρεις πρώτες μέρες μερικές γυναίκες δεν έβαζαν στο στόμα τους τίποτε.

Η κυρά Σαρακοστή ήταν το ημερολόγιό τους. Την παρίσταναν ως καλογριά. Έπαιρναν μια κόλλα χαρτί και σχεδίαζαν μια γυναίκα, δεν της έβαζαν στόμα γιατί συνέχεια νήστευε και τα χέρια της ήταν σταυρωμένα γιατί όλο προσευχόταν. Είχε 7 πόδια, τις 7 εβδομάδες της Σαρακοστής. Κάθε Σάββατο έκοβαν και ένα πόδι. Το τελευταίο το έκοβαν το Μ. Σάββατο.

Σούβλα

Αρνί, κατσικάκι και κοκορέτσι έχουν την τιμητική τους στο πασχαλινό τραπέζι, ωστόσο ελάχιστοι είναι εκείνοι που γνωρίζουν ότι όλες οι παραπάνω γεύσεις αλλά και ο τρόπος παρασκευής τους ήταν γνωστά στους αρχαίους Έλληνες, πριν από πέντε χιλιάδες χρόνια! Όταν, μάλιστα, έψηναν στη σούβλα και καθώς δεν υπήρχαν τότε πινέλα αλλά ούτε και λαδολέμονο, βουτούσαν ένα κλαδί από πεύκο σε χυμούς από άγουρο σταφύλι και άγουρο δαμάσκηνο και άλειφαν το κρέας προσδίδοντάς του μια ιδιαίτερη γεύση από φρούτα και ρετσίνι. Για να παρασκευάσουν κοκορέτσι μαρινάριζαν τα έντερα σε ξύδι, νερό και μέλι. Το ξύδι λειτουργούσε ως αντισηπτικό και αφυδάτωνε το έντερο από τα πολλά λίπη, ενώ το μέλι δημιουργούσε μια καραμελωμένη κρούστα. Οι επίσημες ονομασίες στην αρχαία ελληνική ήταν «πλεκτή» για το κοκορέτσι και «γαρδούμιο» για τη γαρδούμπα.